

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ
№ 10 Б А С П А С Ө З Р Е Л И З І
2 0 0 9 жылғы 8 сәуір**

**2009 жылғы 1 сәуірдегі №46 (819) «Время»
газетінде «Чье чутьё?» атты мақалада
жарияланған ақпаратқа қатысты**

2009 жылғы 6 сәуірде Ұлттық Банк «Время» газетіне ағымдағы жылдың 1 сәуірінде «Время» газетінің №46 (819) жарияланған «Чье чутьё?» атты мақаласының жалғандығын әшкерелеуді жариялау үшін ақпарат жіберді, алайда осы уақытқа дейін «Время» газеті біздің әшкерелеуімізді жариялаған жоқ.

Ағымдағы жылдың 1 сәуірінде «Время» газетінің №46 (819) жарияланған «Чье чутьё?» мақаласы тіпті біздің өзімізді таң қалдырды, себебі мақаладағы ақпарат дәлелсіз айтылған бос сөз болып табылатыны өз алдына, ашықтан-ашық жала жабу болып табылады.

Құнсыздануға байланысты ақпаратты жария ету деп аталатын мәселеден бастайық.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның 1 млрд. АҚШ долларын сатып алуы туралы газеттің кезекті жалған хабарының нақты деректермен жалғандығы әшкереленеді, заңнамаға сәйкес сауда-саттыққа қатысушылар туралы ақпарат заңмен қорғалатын коммерциялық құпия болып табылатындықтан, ешкімге берілген жоқ. Алайда, сауда-саттыққа қатысушылардың келісімімен 3 сәуірде KASE 2009 жылғы 2 – 3 ақпан аралығындағы кезең үшін валюта сатып алу-сату туралы деректерді жариялады. Мәселен, осы деректерге сәйкес көрсетілген кезеңде «Қазақстан Халық Банкі» АҚ 173,242 млн. АҚШ долларын сатып алды. «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның ұсынған ақпараты бойынша 3 ақпанда олар 86,25 млн. АҚШ доллары сомасына валюта сатып алуды жүзеге асырды, ол сол күні-ақ банктің клиенттеріне сатылды.

«Алматы Инвестмент Менеджмент» (АИМ) АҚ-ның KASE-де валюта сатып алуды жүзеге асыруына қатысты мынаны хабарлаймыз: 2009 жылғы 29 қаңтарда «Қазақстан Қор биржасы» АҚ (KASE) АИМ-ді валюталық сауда-саттықтан ығыстырып шығару туралы шешім қабылдады, сондықтан көрсетілген компания мақалада көрсетілген валютаны сатып алуды жүзеге асырмағаны сөзсіз.

Соған сәйкес, АИМ-нің кейіннен құнсыздануға ұшырапты-мыс делінген шетел валютасын сатып алуы туралы осы айтылған тұжырымдар ойдан шығарылған, жалған және шындыққа жанаспайды.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің (ҚҚА) ақпараты бойынша, ол АИМ-нің қызметін тексеруді жүзеге асырған, соның нәтижесінде оның бағалы қағаздар нарығы туралы заңнаманы бұзғаны жайында бірқатар фактілер анықталған және 2009 жылғы 27 ақпанда оны лицензияларынан айыру туралы шешім қабылданды.

АИМ-ның және «Қазына» АИПҚ-ның «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен үлестестігі туралы қорытындылауға қатысты.

АҚК сайтынан (<http://www.afn.kz/index.cfm?docid=938&uid=66F7ABFF-0C80-5CB7-3D9F527096772A36&tema=2322>) алынған ақпаратқа сәйкес 2008 жылғы 5 қарашадағы жағдай бойынша ірі қатысушылар (яғни акциялардың 10 және одан артық пайызын иеленушілер) мақала авторы «Зерде» АҚ тіркеушісіндегі тиісті жазбадан алыныпты-мыс деген сілтеме жасай отырып көрсететін «Қазақстан Халық Банкі» АҚ емес, 2 жеке тұлға болып табылады.

Жоғарыда жазылғандармен қатар, АИМ ресми сайтынан (<http://www.aim.kz/?uin=1183443800>) алынған ақпаратқа сәйкес 2005 жылғы наурызда АИМ директорлар кеңесі әр түрлі инвесторлардың түрлі мүдделерін қанағаттандыру мақсатында әр түрлі төрт инвестициялық пай қорларын (ИПҚ) құру туралы шешім қабылдады, олардың арасында «Қазына» ашық инвестициялық пай қоры да бар. Басқаша айтқанда, «Қазына» АИПҚ-ның басқарушы компаниясы АИМ болып табылады.

Сонымен қатар, инвестициялық пай қорының *активтеріне меншік құқығындағы үлес* басқарушы компания шығаратын *паймен кәуәландырылады*. Осылайша, автордың «Қазақстан Халық Банкі» АҚ «Қазына» АИПҚ акционері болып табылады деген тұжырымы құқықтық тұрғыдан алғанда мүлдем сауатсыз тұжырым, себебі заңды тұлғада акциялар болмаған кезде оны акционер деп айту мүмкін емес.

Тиісінше, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ оның пайларын иеленуші болып табылмайды және «Қазына» АИПҚ басқаруға қатыспайды.

«Қазына» АИПҚ банк болып табылмайды және KASE мүше емес, сондай-ақ биржада валюта сатып алушы болуы да мүмкін емес.

Мақала авторының «Халық банкінің Алматы филиалының да сол жерде (Алматы, Манас к., 34А/8А) орналасуы таң қаларлықтай жағдай» туралы ақпараты да адамды таң қалдырады. Алайда, бұл «таң қаларлықтай жағдай» емес, бұл газет оқырмандарын адастырушылық, себебі «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның Алматы облыстық филиалы 10 жылдан астам уақыт бойы мына мекенжайда орналасқан: Алматы қ., Розыбақиев к., 101.

Осыған байланысты, «Время» газетіндегі мақалада көрсетілген заңды тұлғалардың үлестестігі туралы, «Зерде» АҚ-тан алынған ақпаратқа сәйкес жалғыз заңды мекенжайда орналасқан деген сөзге негізделген тұжырым жалған болып табылады.

Осылайша, «Время» газетіндегі барлық құрылым мақала авторы ойының жемісі болып табылады: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ негізгі валюта сатып алушы болған жоқ, АИМ және «Қазына» АИПҚ KASE-де валюта сатып алуы мүмкін емес, ал «Қазақстан Халық Банкі» АҚ АИМ акционері және/немесе «Қазына» АИПҚ пайшысы болып табылған емес. Осындай ақпарат шын мәнінде KASE сайтында болуы мүмкін емес еді. «Зерде» АҚ тіркеушісіне жасалған сілтеме шындыққа сай келмейді, бір заңды мекенжайда орналасқан деген мәлімет те жалған.

Мақалада айтылған барлық бес заңды тұлға қазіргі уақытта деректердің жалғандығын әшкерелеуде.

Осылайша, «Время» газеті өзінше, бұрын ешкім айтпаған ашық өтірікті жариялау бойынша рекорд жариялады, себебі шын мәнінде жүз пайыздан астам өтірік айту мүмкін емес.

Мақалада жарияланған мәліметтер шындыққа сәйкес келмейді және толық ойдан шығарылған деп санаймыз. Сонымен қатар, осы мақала мемлекеттік органның лауазымды тұлғасының және сол сияқты тұтастай алғанда Ұлттық Банктің абыройын, қадір-қасиетін және іскерлік беделін даттайды.

Ұлттық Банктің, егер бұқаралық ақпарат құралдарында азаматтың немесе заңды тұлғаның абыройын, қадір-қасиетін немесе іскерлік беделін даттайтын мәліметтер таратылса, сол бұқаралық ақпарат құралдарында тегін түрде теріске шығаруды жариялау көзделетін Қазақстан Республикасының қолданылып жүрген заңнамасының нормаларына сәйкес жедел теріске шығаруды жариялау талабын «Время» газеті осы уақытқа дейін орындаған жоқ.

Бұл ретте Ұлттық Банктің өз абыройы мен қадір-қасиетін қорғау үшін сот тәртібімен жүгінуге құқығы бар.